

Het kan wél

Verkiezingsprogramma 2026–2030

D66
voerendaal

Het kan wél

maakt ruimte voor vooruitgang.

Voorwoord

Vier jaar geleden mocht ik het voorwoord schrijven voor het verkiezingsprogramma 2022–2026. Nu doe ik dat opnieuw, als lijsttrekker van D66 Voerendaal. Ik ben trots op de inhoud van dit programma, op het zorgvuldige proces waarmee het samen met onze fractie tot stand is gekomen, maar vooral op de groei van onze actieve groep leden in de afgelopen jaren. Die betrokkenheid vormt de basis voor een sterke en serieuze rol in de lokale politiek van Voerendaal.

In de afgelopen vier jaar heeft D66 Voerendaal zich ontwikkeld tot een constructieve en inhoudelijke partij. Wanneer wij het niet eens zijn met een voorstel, beperken wij ons niet tot kritiek, maar komen wij met verbeteringen en maken wij onze afwegingen helder. Met deze aanpak hebben wij uiteenlopende onderwerpen op de agenda kunnen zetten: van de zonneweides in Ransdaal (motie zonneweides 1-6-2023) en de crisishulp voor inwoners in Ubachsberg (voorstel motie voor raadpleging inwoners 27-3-2025) tot de ontwikkelingen rond de Klimmenderstraat (opstellen Amendement voor uitvoering motie 18-12-2025) en het grote project Voerendaal Oost (juni 2024).

Wij geloven in zorgvuldige besluitvorming: gebaseerd op feiten, met oog voor de menselijke maat en de belangen van onze inwoners. Transparantie vinden wij daarbij essentieel. Daarom hebben wij inwoners actief geïnformeerd via onze website en sociale media. Wat ons betreft vergroot dit de betrokkenheid bij de lokale politiek, en die betrokkenheid is onmisbaar voor een gezonde democratie.

De komende jaren willen wij ons nog nadrukkelijker laten horen en, waar mogelijk, bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen. Op thema's als burgerparticipatie, leefbare kernen en klimaat en duurzaamheid zien wij volop kansen om Voerendaal verder te versterken. Dat doen wij niet alleen. We werken samen met de D66 fracties binnen oostelijk zuid-limburg, met D66 Limburg en, wanneer nodig, met onze volksvertegenwoordigers in de Eerste en Tweede Kamer. Zo maken we ons lokale geluid sterker.

In dit verkiezingsprogramma presenteren wij concrete voorstellen om inwoners beter te betrekken bij besluiten over hun leefomgeving. Ook staan we voor grote opgaven: de energietransitie, het verduurzamen van woningen, de bouw van nieuwe huizen in al onze kernen en omvangrijke projecten zoals Voerendaal Oost en de onderwijshuisvesting in Ransdaal en Ubachsberg. Dit vraagt om professionele begeleiding, duidelijke keuzes en het lef om te leren van het verleden. Wij laten graag zien dat het wél kan. Dit doen wij graag samen met de ambtenaren van de gemeente Voerendaal. Zij leveren elke dag de inzet die nodig is om de gemeentelijke diensten te leveren, beleid uit te voeren en projecten te realiseren. Samen met hen willen we deze stappen zetten.

Op 18 maart 2026 kunt u dat laten meewegen in uw stem. Ga stemmen en kies voor D66 Voerendaal. Lokale verkiezingen verdienen net zoveel betrokkenheid als landelijke. Samen kunnen we onze mooie gemeente nóg een stukje mooier maken.

Ruud Keijbets
Lijsttrekker D66 Voerendaal
06-27 087 924

Inleiding

Met jouw stem op D66 Voerendaal kan het wél

Voerendaal is een gemeente met sterke kernen en betrokken inwoners. Toch staan leefbaarheid, vertrouwen en voorzieningen onder druk. D66 Voerendaal gelooft dat het anders kan. Met keuzes die dichtbij inwoners worden gemaakt, met oog voor de toekomst en met ruimte voor initiatief. Zo bouwen we samen aan een gemeente waarin iedereen mee kan doen en zich thuis voelt.

Democratie & burgerparticipatie

Wij brengen de lokale democratie dichterbij inwoners. Met kerngesprekken, kernbudgetten en nieuwe vormen van participatie krijgen inwoners echte invloed op besluiten die hun leefomgeving raken. De gemeente communiceert duidelijker en bestuurders zijn zichtbaar en aanspreekbaar in de kernen. Zo groeit vertrouwen en betrokkenheid.

Wonen in leefbare kernen

D66 Voerendaal bouwt aan kernen waar mensen in elke levensfase kunnen blijven wonen. Wij realiseren woningen binnen de kaders van het Masterplan Wonen, met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit, spreiding over alle kernen en eerst inbreiden waar dat kan. Woningbouw versterkt de leefbaarheid, met behoud van voorzieningen, veilige straten en sterke gemeenschappen.

Welzijn, gezondheid & jeugd

Wij kiezen voor een gemeente waarin zorg en welzijn dichtbij zijn. Door betere samenwerking en integrale leefteams krijgen inwoners sneller ondersteuning. Jongeren krijgen ruimte om zich te ontwikkelen, ouderen blijven actief en eenzaamheid wordt actief aangepakt. Verenigingen en ontmoetingsplekken vormen het hart van de gemeenschap.

Klimaat & duurzaamheid

Duurzaamheid maken wij haalbaar en betaalbaar voor iedereen. We ondersteunen inwoners bij woningverduurzaming en lokale energieopwekking en vergroenen onze kernen. Zo beschermen we het landschap, verlagen we energielasten en maken we Voerendaal klaar voor een veranderend klimaat.

Ondernemerschap & lokale economie

Een sterke lokale economie houdt dorpen levendig. Wij geven ruimte aan ondernemers, stimuleren hergebruik van leegstaande panden en ondersteunen evenementen en toerisme. Zo ontstaan meer lokale banen, blijft het voorzieningenniveau op peil en groeit de economische vitaliteit.

Financiën & gemeentelijke organisatie

D66 Voerendaal staat voor gezonde financiën en een betrouwbare overheid. We maken duidelijke keuzes, zijn transparant over bestedingen en zorgen voor een toegankelijke gemeentelijke organisatie die doet wat zij belooft. Zo versterken we vertrouwen en dienstverlening.

Samen zorgen deze keuzes voor leefbare dorpen, een sterke gemeenschap en een toekomstbestendig Voerendaal.

Omdat wij weten: **het kan wél, als we het samen doen!**

Inhoudsopgave

Democratie & burgerparticipatie	9
1.1. Waar wij voor staan.....	9
1.2. Wat wij zien	9
1.3. Wat wij willen doen.....	9
Een actief burgerparticipatiebeleid	9
Kernbudgetten en lokale initiatieven.....	10
Transparant bestuur en gemeenteraad	10
Bestuurlijke vernieuwing en representatie.....	11
1.4. En... het kan wél!	11
<i>Niet minder, maar juist méér democratie.. hoe dan?</i>	11
1.5. Wat inwoners hiervan merken	11
Wonen in leefbare kernen.....	13
2.1. Waar wij voor staan.....	13
2.2. Wat wij zien	13
2.3. Wat wij willen doen.....	13
Toekomstgericht wonen en woningbouw.....	13
Voorzieningen voor sterke gemeenschappen.....	14
Mobiliteit en veiligheid.....	15
Samenleven en zorg voor elkaar.....	16
2.4. En... het kan wél!	16
<i>Vooraf gemeenschappen bouwen, niet alleen huizen.. hoe dan?</i>	16
2.5. Wat inwoners hiervan merken	17
Welzijn, gezondheid & jeugd.....	19
3.1. Waar wij voor staan.....	19
3.2. Wat wij zien	19
3.3. Wat wij willen doen.....	20
Jeugd en gelijke kansen	20
Ouderen en eenzaamheid	20
Gezondheid en preventie	20
Welzijnsvoorzieningen en verenigingen	21
3.4. En... het kan wél!	21
<i>Integraal leefteam.. hoe dan?</i>	21
3.5. Wat inwoners hiervan merken	21
Klimaat & duurzaamheid.....	23
4.1. Waar wij voor staan.....	23
4.2. Wat wij zien	23
4.3. Wat wij willen doen.....	24

Energie en woningbouw	24
Duurzame mobiliteit	24
Natuur en landschap	24
Circulaire economie en bewust gedrag	25
4.4. En... het kan wél!	25
<i>Samen besparen én verdienen.. hoe dan?</i>	25
4.5. Wat inwoners hiervan merken	25
Ondernemerschap & lokale economie	28
5.1. Waar wij voor staan.....	28
5.2. Wat wij zien.....	28
5.3. Wat wij willen doen.....	28
Ondersteunen van ondernemers	28
Toerisme en recreatie.....	29
Evenementen en reuring in de kernen	29
5.4. En... het kan wél!	29
<i>Kernen als broedplaats voor nieuwe bedrijvigheid.. hoe dan?</i>	29
5.5. Wat inwoners hiervan merken	29
Financiën & gemeentelijke organisatie.....	32
6.1. Waar wij voor staan.....	32
6.2. Wat wij zien.....	32
6.3. Wat wij willen doen.....	33
Gezonde financiën.....	33
Sterke gemeentelijke organisatie	33
Transparantie en vertrouwen	34
6.4. En... het kan wél!	34
<i>Een moderne transparante gemeente.. hoe dan?</i>	34
6.5. Wat inwoners hiervan merken	34
Verantwoording	35

Hoofdstuk 1

Democratie & burgerparticipatie

Democratie & burgerparticipatie

1.1. Waar wij voor staan

D66 Voerendaal staat voor een lokale democratie die zichtbaar werkt, voelbaar dichtbij is en merkbaar verschil maakt. Democratie is voor ons geen systeem op afstand, maar een manier van samenleven waarin inwoners mede-eigenaar zijn van de koers van hun gemeente. Niet alleen bij verkiezingen, maar elke dag opnieuw.

Wij willen een gemeente waarin inwoners niet hoeven te roepen om gehoord te worden, maar vanzelfsprekend betrokken zijn bij besluiten die hun leefomgeving raken. In een kleine gemeente als Voerendaal liggen daar unieke kansen: korte lijnen, herkenbare gezichten en sterke gemeenschappen. Die kracht willen wij benutten.

Voor D66 Voerendaal is democratie geen bijzaak, maar het fundament onder al het beleid. Een gemeente die inwoners serieus neemt, maakt betere keuzes, bouwt meer vertrouwen op en vergroot het draagvlak voor moeilijke besluiten. Dáár staan wij voor.

1.2. Wat wij zien

De afgelopen bestuursperiode is gebleken dat inwoners actief mee willen denken en doen. Tegelijkertijd zien wij dat veel inwoners zich onvoldoende gehoord voelen. Het klassieke model van inspraakavonden bereikt slechts een beperkte groep: vaak dezelfde inwoners en verenigingen die goed geïnformeerd zijn. Jongeren, drukbezette gezinnen en kwetsbare groepen blijven achter.

Landelijke en regionale ontwikkelingen, zoals de invoering van de Omgevingswet, vragen om meer en betere participatie. Gemeenten moeten inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in een vroeg stadium betrekken bij beleidsontwikkeling en ruimtelijke plannen. Voor Voerendaal betekent dit dat participatie structureel onderdeel moet zijn van beleidsontwikkeling en projecten. Dit moet goed gefaciliteerd worden.

Ook zien wij dat er behoefte is aan meer transparantie van de gemeentelijke organisatie. Besluiten worden vaak technisch en complex gecommuniceerd, waardoor inwoners moeite hebben de impact ervan te begrijpen. Dat maakt samenwerking en heldere communicatie extra belangrijk. Veel inwoners willen meedenken, maar weten niet altijd wanneer en hoe ze invloed kunnen uitoefenen.

1.3. Wat wij willen doen

Een actief burgerparticipatiebeleid

Democratie werkt alleen als inwoners zich serieus genomen voelen. D66 Voerendaal kiest daarom voor een burgerparticipatiebeleid dat duidelijk, structureel en meerlagig is. Niet één vorm voor alles, maar passende betrokkenheid bij verschillende typen vraagstukken: van toekomstvisie tot concrete projecten. Participatie is daarbij meer dan inspraak. Het gaat om samen nadenken, keuzes voorbereiden en oplossingen verbeteren, met heldere verwachtingen over invloed en uitkomst.

Concreet:

- Vertaling van gemeentelijk beleid naar jaarlijkse participatie-opgaven met concrete stappen en evaluatiemomenten.
- Invoering van een participatiemodel met drie niveaus:
 - Toekomstgesprekken: een vaste focusgroep van inwoners die enkele keren per jaar meepraat over de lange termijn, grote ontwikkelingen en strategische keuzes.
 - Omgevingsdialoog: structurele gesprekken per kern over wat er speelt in het hier en nu, plannen en ontwikkelingen op korte termijn.
 - Projectparticipatie: maatwerkparticipatie per project, afgestemd op impact en belanghebbenden.
- Het opstellen van een participatiegids waarin inwoners per participatieniveau helder zien op welke momenten zij kunnen meedenken en -beslissen.
- Wij zoeken actief naar manieren om jongeren en nieuwe inwoners te betrekken, bijvoorbeeld via scholen, verenigingen en digitale platforms. Zo is er meer aandacht voor de aanwezige diversiteit in onze gemeente.
- Structurele gesprekken per kern om plannen en ideeën vroegtijdig te bespreken.
- Inzet van digitale participatieplatforms, zoals een “KernenApp” voor inzicht in plannen, het indienen van ideeën en het ophalen van reacties.
- Evaluatie van participatietrajecten met belanghebbenden, inclusief terugkoppeling over wat wél en niet is overgenomen en waarom.

Kernbudgetten en lokale initiatieven

Om de betrokkenheid te stimuleren, willen wij het werken met kernbudgetten continueren: kleine, geormerkte budgetten per kern die inwoners en verenigingen zelf kunnen inzetten voor initiatieven die hun leefomgeving verbeteren. Dit stimuleert eigenaarschap, samenwerking en zichtbare resultaten.

Concreet:

- Jaarlijks een kernbudget per kern beschikbaar stellen, naar rato van het inwoneraantal.
- Inwoners beslissen in buurtverenigingen of kernbijeenkomsten over de besteding. Gemeente faciliteert en coacht, maar bepaalt niet de inhoud.

Transparant bestuur en gemeenteraad

Inwoners verwachten een gemeentebestuur dat eerlijk, begrijpelijk en toegankelijk handelt en communiceert. Niet alleen successen moeten worden gedeeld, juist ook openheid over fouten en verbeterpunten versterken het vertrouwen. Wij hebben in de afgelopen jaren gemerkt dat daarvoor vaak weinig ruimte was.

Concreet:

- Heldere en beknopte samenvattingen van raadsvoorstellen en besluiten in begrijpelijke taal.
- De huidige gemeentelijk communicatiemiddelen blijven gebruiken en deze verrijken met besluiten, plannen, successen en ontwikkelkansen. Daarnaast gerichte inzet van (sociale) media en korte video's als communicatiemiddel. De burgerijen als laagdrempelige schakels tussen gemeente en inwoners behouden.
- Actieve aanwezigheid van bestuurders en raadsleden in de kernen. Niet alleen bij officiële gelegenheden.

Bestuurlijke vernieuwing en representatie

Een gezonde democratie vraagt om vernieuwing en herkenbaarheid. D66 Voerendaal kiest voor een open bestuurscultuur die ruimte laat voor nieuwe geluiden.

Concreet:

- Twee termijnen voor wethouders is het uitgangspunt.
- Investeren in de toegankelijkheid en kennis over de verantwoordelijkheden van de gemeenteraad, bijvoorbeeld door gastlessen op scholen en open raadsavonden.
- Raads- en commissieleden verdienen een vliegende start. Bij het begin van de cyclus moeten zij scholing volgen.
- Live uitzending van raadsvergaderingen op video, inclusief terugkijkfunctie en ondertiteling.

1.4. En... het kan wél!

Niet minder, maar juist méér democratie.. hoe dan?

Belangrijke thema's zoals woningbouw, leefbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid vragen om duidelijke keuzes en breed draagvlak. De oplossing is niet minder, maar juist méér democratie: inwoners vroegtijdig en betekenisvol betrekken bij richtinggevende besluiten.

D66 Voerendaal wil het burgerberaad inzetten als verdiepend participatie-instrument bij vraagstukken met grote impact op de leefomgeving of de toekomst van de gemeente. Een door loting samengestelde, representatieve groep inwoners adviseert de gemeenteraad over een duidelijk afgebakend onderwerp. Daarbij kijken we verder dan alleen direct belanghebbenden. Een burgerberaad is geschikt voor thema's zoals het Masterplan Wonen, de energietransitie, verkeersveiligheid en herinrichting van straten waar wonen en verkeer samenkomen. Het onderwerp wordt vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente zorgt voor heldere kaders, onafhankelijke begeleiding en een transparante terugkoppeling over wat wordt overgenomen en waarom. Zo krijgen inwoners zichtbare invloed op belangrijke keuzes, groeit het vertrouwen en kan beleid rekenen op breder draagvlak.

1.5. Wat inwoners hiervan merken

Inwoners merken dat de gemeente dichterbij komt te staan. Zij worden niet pas aan het einde geïnformeerd, maar al vroeg betrokken bij plannen die hun kern raken. Via kerngesprekken, participatietrajecten en burgerberaden krijgen zij echte invloed op keuzes over wonen, verkeer, duurzaamheid en leefbaarheid.

Elke kern beschikt over een eigen kernbudget, waardoor ideeën van inwoners sneller zichtbaar worden in hun directe leefomgeving. De gemeente communiceert duidelijker en begrijpelijker over besluiten en voortgang. Bestuurders en raadsleden zijn zichtbaar aanwezig in de kernen en aanspreekbaar voor inwoners. Zo groeit het vertrouwen in de lokale democratie en voelen inwoners zich serieus genomen.

Hoofdstuk 2

Wonen in leefbare kernen

Wonen in leefbare kernen

2.1. Waar wij voor staan

Wonen vormt de basis van leefbare kernen. D66 Voerendaal staat voor kernen waar jong en oud passende woningen vinden, waar voorzieningen dichtbij zijn en waar sociale samenhang vanzelfsprekend is. Voor ons is wonen meer dan stenen stapelen: het gaat om het bouwen aan een gemeenschap waarin mensen elkaar ontmoeten, zich thuis voelen en vooruit kunnen kijken.

Leefbare kernen vragen om toekomstgericht beleid waarin duurzaamheid, betaalbaarheid en sociale verbondenheid hand in hand gaan. In Voerendaal betekent dat: woningbouw die bijdraagt aan leefbaarheid, voorzieningen die overeind blijven en ruimtegebruik dat past bij het karakter van onze dorpen. Daarbij hoort oog voor bevolkingsontwikkeling in Zuid-Limburg, voor draagvlak van voorzieningen en voor zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte.

Wij willen dat woningbouw in Voerendaal aantoonbaar bijdraagt aan de kwaliteit van leven: voor huidige inwoners én voor toekomstige generaties.

Het Masterplan Wonen zien wij niet als doel op zich, maar als een middel om deze maatschappelijke ambities te realiseren. Het plan biedt ruimte, maar vraagt om keuzes die gericht zijn op leefbaarheid en samenhang.

2.2. Wat wij zien

De woningmarkt in Voerendaal is krap, vooral voor starters en ouderen. Jongeren verlaten de gemeente omdat er onvoldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn. Ouderen wonen vaak in huizen die niet levensloopbestendig zijn, waardoor doorstroming stopt en onveilige situaties in stand worden gehouden.

Het Masterplan Wonen voorziet niet in een concreet uitwerkingsplan dat regie houdt over wat er wordt gebouwd, voor wie en in welke volgorde. Zonder die sturing lopen wij het risico dat ontwikkelaars vooral bouwen wat voor hén rendabel is, in plaats van wat onze kernen echt nodig hebben.

Ook staan voorzieningen zoals winkels, scholen, kinderopvang, sportclubs, eerstelijnszorg en openbaar vervoer onder druk door vergrijzing en bevolkingskrimp. Leefbaarheid is dus meer dan wonen alleen: het gaat om de samenhang tussen woningen, voorzieningen, mobiliteit en sociale samenhang.

2.3. Wat wij willen doen

Toekomstgericht wonen en woningbouw

Wij bouwen aan een woningvoorraad die aansluit op de behoeften van morgen. Dit betekent kwaliteit boven kwantiteit. D66 Voerendaal wil aan het Masterplan Wonen een kwalitatief uitwerkingsplan koppelen. Nieuwbouw mag niet willekeurig gebeuren, maar volgt een duidelijke visie op doelgroepen, locaties en leefbaarheid, met ruimte om bij te sturen als de werkelijke behoefte verandert. Wij kiezen voor ‘eerst inbreiden, dan uitbreiden’, bouwen gericht voor starters, ouderen en gezinnen.

Concreet:

- Realisatie van woningen binnen de kaders van het Masterplan Wonen, met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit, spreiding over kernen en inbreidingsmogelijkheden.
- Doorstroming bevorderen via levensloopbestendige woningen, zodat ouderen ruimte kunnen maken voor jongeren en gezinnen.
- Betaalbare huur- en koopwoningen realiseren voor starters en kleine huishoudens.
- Flexibele woonvormen, zoals tiny houses en modulaire woningen, als aanvulling op reguliere bouw mogelijk maken.
- Statushouders huisvesten in kleinschalige projecten die integratie bevorderen.
- Harde afspraken maken met ontwikkelaars over betaalbaarheid en duurzaamheid, afgestemd op de inkomens van onze inwoners in plaats van alleen landelijke prijsgrenzen.

Voorzieningen voor sterke gemeenschappen

Voorzieningen geven wonen betekenis. Scholen, winkels, verenigingen, kindcentra, burgerijen en cultureel erfgoed vormen samen het hart van leefbare kernen. Ze zorgen voor ontmoeting, geven structuur aan het dagelijks leven en versterken de sociale samenhang. D66 Voerendaal zet in op het behouden, versterken en toekomstbestendig inzetten van deze voorzieningen.

Basisscholen in alle kernen blijven van groot belang. Tegelijk staan commerciële voorzieningen en maatschappelijk vastgoed, zoals kerken en dorpsgebouwen, onder druk. De gemeente kan dit niet altijd keren, maar wel tijdig signaleren, het gesprek faciliteren en samenwerken met ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners.

Een toekomstgericht accommodatiebeleid vraagt om regie en slimme keuzes. Niet ieder gebouw of elke vereniging afzonderlijk, maar multifunctioneel en gedeeld gebruik van voorzieningen, inclusief herbestemming van leegstaand of kwetsbaar erfgoed. Zo voorkomen we hoge kosten en beperkte beschikbaarheid, zoals in het verleden is gebeurd, en zorgen we voor duurzaam en financieel verantwoord beheer.

Lokale verenigingen, evenementen en culturele initiatieven zijn onmisbaar voor de levendigheid in onze kernen. De regeldruk moet omlaag en ondersteuning omhoog. D66 Voerendaal wil initiatiefnemers actief faciliteren en ondersteunen met duidelijke procedures en communicatie, begeleiding bij vergunningen en ondersteuning bij verduurzaming en behoud van karakteristieke gebouwen.

Concreet:

- Behoud van basisscholen in de kernen en ontwikkeling van integrale kindcentra (IKC's), waarin onderwijs en opvang samenkomen.
- Multifunctioneel accommodatiebeleid: sporthallen, scholen, burgerijen, erfgoedgebouwen en andere gemeentelijke accommodaties combineren functies en worden duurzaam benut. Proactieve samenwerking met scholen, lokale ondernemers, verenigingen en culturele initiatieven.
- Actieve regie van de gemeente op (maatschappelijk) vastgoed, tijdelijke herbestemming bij leegstand en ondersteuning van verenigingen bij verduurzaming en subsidieaanvragen.
- Verlaging van regeldruk bij evenementen en betere ondersteuning bij vergunningverlening.
- Aandacht voor behoud en nieuw gebruik van cultureel erfgoed als ontmoetingsplek in de gemeenschap en kleinschalige culturele initiatieven die de sociale cohesie versterken.

Mobiliteit en veiligheid

Een leefbare kern is een plek waar je je veilig, gezond en gemakkelijk kunt verplaatsen. Mobiliteit verbindt inwoners met school, werk, zorg, sport en elkaar. In kleine kernen is bereikbaarheid essentieel voor leefbaarheid, maar altijd in balans met veiligheid en woonkwaliteit.

Nieuwe scholen in Klimmen, Ransdaal en Ubachsberg en ontwikkelingen zoals Voerendaal-Oost bieden kansen en vragen om veilige loop- en fietsroutes en een duidelijke wegcatégorisering. Kinderen moeten zelfstandig en veilig naar school kunnen lopen of fietsen. Dat vraagt om lagere snelheden, herkenbare routes en een inrichting die verkeersgedrag stuurt. D66 Voerendaal wil dat doorgaande wegen in de kernen weer leefstraten worden. Wegen als de Kerkstraat, Klimmenderstraat en de Valkenburgerweg vragen om herinrichting, waarbij 30 km/u (GOW30/Het Nieuwe 30) het uitgangspunt moet zijn waar dat past. Doorgaand verkeer hoort zoveel mogelijk buiten de woonkernen geleid te worden. Waar nodig moet worden onderzocht of alternatieve routes, zoals een randweg, effectief én landschappelijk verantwoord zijn. Dit alles met actieve betrokkenheid van inwoners.

We investeren gericht in veilige straten en wegen, een fiets- en voetgangersnetwerk, goed openbaar vervoer en slimme, flexibele mobiliteitsoplossingen, bijvoorbeeld voor vervoer op afroep of veilige schoolroutes. Het mobiliteitsplan is daarbij geen papieren tijger, maar een uitvoeringsgericht instrument, met ruimte voor maatwerk, participatie en samenwerking in de regio. Zo zorgen wij ervoor dat inwoners vlot, duurzaam en veilig hun weg kunnen vinden binnen en tussen de kernen.

Naast veiligheid in het verkeer is het ook van groot belang dat onze inwoners zich veilig voelen in onze gemeente. Met name in het buitengebied van Voerendaal gebeurt vanalles en is samenwerking met andere gemeenten en bijvoorbeeld de wildbeheereenheid Voerendaal hard nodig. In de afgelopen jaren is gebleken dat de bezetting bij Handhaving niet op orde is door diverse omstandigheden. Ook de beschikbaarheid van politie capaciteit in Zuid-Limburg staat onder druk. Dit zijn aandachtspunten die we niet snel oplossen maar die wel de nodige aandacht behoeven om problemen in de toekomst te voorkomen.

Concreet:

- Prioriteit voor veilige schoolroutes en loop- en fietsroutes bij nieuwe scholen en herinrichtingsprojecten zoals lagere snelheden, overzichtelijke kruispunten en duidelijke oversteekplaatsen.
- Herinrichting van doorgaande wegen in woonkernen, afgestemd op de woonfunctie en met intensieve bewonersparticipatie. Aandacht voor de aanpak van sluipverkeer door kernen en onderzoek naar alternatieve routes buiten woongebieden.
- Invoering van veilige snelheidsregimes (GOW30 en GOW60) met een inrichting die verkeersgedrag daadwerkelijk afdwingt. Investeren in een samenhangend netwerk van fietsroutes en veilige voetgangersverbindingen tussen kernen en voorzieningen.
- Behoud en versterking van laagdrempelig openbaar vervoer en ontwikkeling van vervoer-op-afroep en deelmobiliteit, in regionale samenwerking met buurgemeenten.
- Versterken van het veiligheidsgevoel in de kernen en het buitengebied door structurele samenwerking met buurgemeenten, politie, handhaving en partners zoals de wildbeheereenheid Voerendaal.
- Inzetten op voldoende en zichtbare handhavingcapaciteit, met aandacht voor realistische bezetting, goede prioritering en ondersteuning van boa's in hun dagelijkse werk.

Samenleven en zorg voor elkaar

Leefbare kernen zijn gemeenschappen waarin mensen naar elkaar omzien en samen oplossingen vinden voor maatschappelijke vraagstukken. Dat vraagt om beleid waarin fysieke voorzieningen en sociale samenhang hand in hand gaan.

Het accommodatiebeleid (de stenen) moet daarom ondersteunend zijn aan sociale doelen: ontmoetingsplekken waar bewoners elkaar leren kennen, initiatieven starten en zorg dragen voor elkaar. Initiatieven vanuit de Burgerijen spelen hierbij een belangrijke rol en verdienen blijvende aandacht en optimalisering.

Een belangrijk aandachtspunt is eenzaamheid. Door te investeren in buurtnetwerken, ontmoeting en woonvormen die sociale verbinding stimuleren zoals 'meergeneratiehofjes' kunnen wij de sociale veerkracht van onze dorpen versterken.

Concreet:

- Actief beleid tegen eenzaamheid, met ontmoetingsplekken, bewonerscafés en samenwerking met welzijnsorganisaties.
- Initiatieven vanuit de Burgerijen blijven ondersteunen en versterken.
- Ruimte en ondersteuning voor burgerinitiatieven en gerichte activiteiten per kern.
- Stimuleren van woonvormen die ontmoeting bevorderen, zoals 'meergeneratiehofjes'.
- Toegankelijke participatie via gesprekken per kern en digitale platforms.

2.4. En... het kan wél!

Vooraf gemeenschappen bouwen, niet alleen huizen.. hoe dan?

Stel je voor dat woningbouw in Voerendaal niet langer wordt bepaald door toevallige initiatieven van projectontwikkelaars, maar door een duidelijke visie die onze kernen versterkt. Met het Masterplan Wonen hebben wij een kwantitatief kader. D66 Voerendaal wil daar een kwalitatieve routekaart van maken.

Dat betekent dat we bepalen wat er gebouwd wordt, waar en wanneer. Met voorkeur voor inbreiden in plaats van uitbreiden. Niet de snelste winst voor ontwikkelaars, maar de grootste winst voor leefbaarheid. Denk bijvoorbeeld aan woningen bouwen in Ubachsberg en Ransdaal, die voorzien in behoeften voor starters, ouderen en gezinnen en tegelijk het draagvlak van voorzieningen versterken.

'Meergeneratiehofjes', een concept van de stichting 'Knarrenhof', passen daar ook in. Een qua leeftijd diverse groep van mensen, die vrijblijvend in een woonhof veilig samenwonen met privacy en tegelijkertijd elkaar kunnen ondersteunen.

Zo krijgt het Masterplan Wonen echt betekenis. Om te bouwen aan dorpen en kernen waar jong en oud kunnen blijven wonen, waar voorzieningen overeind blijven en de leefbaarheid verbetert. Een plan dat ruimte laat om de koers aan te passen als de werkelijkheid anders is dan nu voorzien.

Wij volgen ontwikkelingen actief, maar sturen niet blind op cijfers. Beleid moet richting geven, ook als omstandigheden veranderen.

2.5. Wat inwoners hiervan merken

Inwoners merken dat woningbouw weer aansluit bij hun levensfase en behoeften. Jongeren krijgen meer kansen om in Voerendaal te blijven wonen, ouderen vinden passende, levensloopbestendige woningen en gezinnen profiteren van betere doorstroming. Niet de ontwikkelaar, maar de gemeenschap bepaalt de richting van de woningbouw.

Voorzieningen blijven behouden en worden slimmer en multifunctioneler gebruikt. Basisscholen en kindcentra blijven dichtbij, sportclubs en verenigingen krijgen ruimte om te groeien en Burgerijen en multifunctionele accommodaties blijven plekken waar mensen elkaar ontmoeten. Kernen worden veiliger en prettiger door aandacht voor verkeersveiligheid, veilige schoolroutes en betere fiets- en wandelverbindingen. Het openbaar vervoer blijft bereikbaar, ook voor ouderen en jongeren. De leefbaarheid en samenhang in de kernen nemen zichtbaar toe

Hoofdstuk 3

Welzijn, gezondheid & jeugd

Welzijn, gezondheid & jeugd

3.1. Waar wij voor staan

Voor D66 Voerendaal is welzijn de basis van een sterke gemeenschap. Een gemeente is pas echt leefbaar als mensen zich veilig, gezond en verbonden voelen. Wij willen een samenleving waarin kinderen kansrijk opgroeien, volwassenen meedoen en ouderen waardig en actief oud worden.

Wij kiezen nadrukkelijk voor een gemeente die niet alleen problemen oplost, maar vooral investeert in het versterken van wat mensen sterk maakt: gezondheid, veerkracht, ontmoeting en verbondenheid. Door preventie, mentale gezondheid en sociale samenhang centraal te zetten, bouwen we aan een gemeenschap die tegen een stootje kan.

Solidariteit hoort daarbij. Als mensen hulp nodig hebben, laten we hen niet vallen. De inzet van vrijwilligers bij de crisishulpverlening laat zien dat Voerendaal een warm hart heeft. Waar wij kunnen helpen doen wij dat, omdat een samenleving pas sterk is als zij niemand laat staan.

3.2. Wat wij zien

De uitdagingen zijn divers. In Zuid-Limburg kampen wij met een relatief lagere gezondheid dan gemiddeld in Nederland, onder meer door sociaaleconomische factoren. Eenzaamheid onder ouderen neemt toe, zeker in de kleinere kernen. Jongeren groeien op in een tijd vol bedreigingen en de druk van digitalisering. Ze hebben behoefte aan plekken en mogelijkheden waar ze zichzelf kunnen zijn en elkaar kunnen ontmoeten.

De decentralisaties in zorg en jeugdhulp hebben veel verantwoordelijkheden bij de gemeente neergelegd, maar vaak zonder voldoende middelen. Dit legt druk op de begroting en vraagt om slimme samenwerking met partners als welzijnsorganisaties, buurgemeenten, huisartsen, scholen en verenigingen. Er zijn al goede initiatieven om jongeren op basisscholen te bereiken en bijvoorbeeld sportlocaties ook open te stellen voor gebruik overdag. Samen met de jongeren willen wij onderzoeken, welke nieuwe initiatieven passend zijn.

De pandemie heeft de kwetsbaarheid van het sociale netwerk zichtbaar gemaakt: sportclubs, cultuurverenigingen en burgerijen hebben een belangrijke functie, maar staan soms onder druk.

D66 Voerendaal vindt het jammer dat het project Skaeve Huse na een (verschrikkelijk!) incident abrupt is stopgezet. Wij willen, samen met inwoners, onderzoeken hoe een dergelijk concept of een aangepaste vorm alsnog kan bijdragen aan passende huisvesting voor doelgroepen met extra ondersteuningsbehoeften. Uitgangspunt daarbij is dat goede communicatie aan de voorkant van dergelijke projecten essentieel en randvoorwaardelijk is.

3.3. Wat wij willen doen

Jeugd en gelijke kansen

Kinderen en jongeren moeten in Voerendaal de kans krijgen gezond en kansrijk op te groeien. Daarvoor is nodig dat onderwijs, zorg en welzijn goed samenwerken en dat de gemeente een stimulerende rol speelt. Regionale samenwerking met omliggende gemeenten is noodzakelijk om voorzieningen en ondersteuning te versterken. Wij willen niet alleen problemen oplossen, maar vooral kansen creëren.

Concreet:

- Actief beleid voor gezinnen met extra ondersteuningsbehoeften: samenwerking tussen scholen, jeugdzorg en welzijn om vroeg signalen op te vangen en te handelen.
- Ondersteunen van jongereninitiatieven voor ontmoeting, cultuur en sport.
- Mentale gezondheid bespreekbaar maken via laagdrempelige ontmoetingen met jongeren.
- Gerichtere inzet van jongerenwerkers, vooral voor jongeren van 12 jaar en ouder, een groep die moeilijker te bereiken is en extra aandacht verdient.

Ouderen en eenzaamheid

In Voerendaal vergrijsd de bevolking snel. Dat vraagt om beleid dat ouderen ondersteunt om zo lang mogelijk zelfstandig en vitaal te blijven, en om aandacht voor eenzaamheid.

Concreet:

- Inzetten op levensloopbestendige woningen in combinatie met lokaal gerichte zorg.
- Faciliteren van ontmoetingsplekken in de kernen, zoals Burgerijen, bibliotheken en ontmoetingscafés.
- Stimuleren van maatjesprojecten en wandelgroepen tegen eenzaamheid.
- Samenwerking met zorgorganisaties en huisartsen om signalen op basis van trends tijdig op te pakken.
- Burgerijen benutten als laagdrempelige ontmoetingsplek dicht bij de inwoners.

Gezondheid en preventie

Welzijn begint met gezondheid. Wij zetten in op het versterken van positieve leefomstandigheden en op het voorkomen van gezondheidsproblemen.

Concreet:

- Intensieve samenwerking in de regio Zuid-Limburg vanuit het programma 'Positieve Gezondheid'.
- Actief sport- en beweegbeleid: ondersteuning bij de zoektocht en inschrijving van sporten voor kinderen, jongeren en ouderen, in nauwe samenwerking met sportverenigingen.
- Het stimuleren van gezonde voeding in scholen en de kinderopvang.
- Zorgen voor een gezonde leeromgeving, onder andere door aandacht te besteden aan een goed binnenklimaat in scholen.
- Meer aandacht voor mentale gezondheid via gerichte communicatie en samenwerking met scholen, Burgerijen en de GGZ.

Welzijnsvoorzieningen en verenigingen

Sterke voorzieningen zijn cruciaal voor sociale samenhang. Verenigingen zijn de lijm van de samenleving.

Concreet:

- Structurele ondersteuning voor sport- en cultuurverenigingen, ook bij verduurzaming van hun gebouwen, bijvoorbeeld in de vorm van energiecoaches.
- Multifunctioneel gebruik van accommodaties, zodat sporthallen, scholen, Burgerijen, cultureel erfgoed en dorpshuizen meerwaarde hebben voor de gemeenschap.
- Stimuleren van culturele initiatieven en kleine evenementen die ontmoeting bevorderen.

3.4. En... het kan wél!

Integraal leefteam.. hoe dan?

Nu lopen inwoners nog te vaak vast in bureaucratie en loketten. Met een integraal leefteam in elke kern draaien wij dat om: ondersteuning komt naar de inwoners toe. In plaats van losse loketten voor WMO, jeugdzorg en welzijn zet D66 Voerendaal in op een Integraal Leefteam per kern, waarin professionals uit zorg, onderwijs, welzijn en sport samenwerken.

Deze teams zijn dichtbij inwoners zichtbaar in de burgerij, school of bibliotheek en denken mee vanuit kansen, niet vanuit regels. Door samen te werken met scholen en verenigingen signaleren ze snel problemen, bieden laagdrempelige hulp en versterken sociale netwerken.

Zo worden positieve aspecten versterkt, problemen eerderesignaleerd, wordt hulp effectiever en sneller geboden en worden wachtlijsten bij de zorg korter.

3.5. Wat inwoners hiervan merken

Inwoners ervaren dat zorg, welzijn en ondersteuning dichterbij en beter georganiseerd zijn. Door integrale leefteams in de kernen wordt sneller geholpen en hoeven inwoners minder van loket naar loket. Problemen worden eerderesignaleerd en aangepakt, waardoor ondersteuning effectiever wordt.

Jongeren voelen zich meer gezien en krijgen ruimte voor ontmoeting, sport en cultuur. Ouderen vinden makkelijker de weg naar ondersteuning en activiteiten die eenzaamheid tegengaan. Verenigingen, burgerijen en ontmoetingsplekken spelen hierin een centrale rol. Zo groeit het gevoel van verbondenheid en sociale veiligheid in de dorpen.

Hoofdstuk 4

Klimaat & duurzaamheid

Klimaat & duurzaamheid

4.1. Waar wij voor staan

D66 Voerendaal kiest voor een gemeente die verantwoordelijkheid neemt voor de toekomst. Klimaatverandering vraagt om keuzes, ook lokaal. Wij willen niet afwachten, maar meebouwen aan een duurzame, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving.

Voor ons gaat duurzaamheid over meer dan energie alleen. Het gaat over hoe wij wonen, werken en leven, hoe wij omgaan met natuur en landschap en hoe wij onze kernen voorbereiden op een veranderend klimaat. Wij willen dat verduurzamen normaal wordt: toegankelijk, betaalbaar en haalbaar voor iedereen.

Wij staan voor een Voerendaal dat energieneutraal en circulair wil worden, dat wateroverlast en hittestress actief aanpakt en dat zijn landschap beschermt als gezamenlijke erfenis. Duurzaamheid is geen luxe, maar een investering in leefbaarheid, gezondheid en generaties na ons.

4.2. Wat wij zien

Voerendaal ligt in een prachtig, maar kwetsbaar landschap. Extreme regenval leidt steeds vaker tot wateroverlast in de dalen; droogte en hitte drukken hun stempel op de plateaus. Tegelijkertijd kampen veel woningen met gebrekkige isolatie, wat leidt tot hoge energielasten en onnodige CO₂-uitstoot. Inwoners willen verduurzamen, maar weten niet altijd waar te beginnen of ervaren financiële drempels.

De energietransitie en klimaatadaptatie vragen veel van inwoners en organisaties, maar bieden ook kansen. Lokale energiecoöperaties, woningcorporaties en ondernemers kunnen samen met de gemeente zorgen voor praktische oplossingen. De landelijke afspraken over woningverduurzaming, warmtetransitie en biodiversiteit bieden aanknopingspunten, maar vragen om lokale vertaling en uitvoering. Tennet is voornemens om het hoogspanningstraject dat dwars door Klimmen loopt te verplaatsen, omdat dit op korte termijn ook verzwaaard zal worden. Van belang is dat de gemeente Voerendaal hier tijdig op aanhaakt om eventuele ontwikkelingen in de leefomgeving mogelijk te maken en dat de inwoners hierbij betrokken worden.

Daarnaast zien wij dat de gemeente moeite heeft om het groenonderhoud te realiseren. Dit komt deels door de afschaffing van de Wet Sociale Werkvoorziening, waardoor er minder medewerkers zijn die het groenonderhoud kunnen en willen uitvoeren. Echter zien wij ook dat verwachtingen van buurtbewoners ten aanzien van het groen en vastgestelde onderhoudsniveaus conform het groenbeheerplan van de gemeente uit elkaar kunnen liggen.

Tot slot verandert ook de manier waarop wij ons verplaatsen. Auto's spelen nog steeds een grote rol in Voerendaal, maar duurzame alternatieven worden steeds aantrekkelijker en haalbaarder, mits goed gefaciliteerd.

4.3. Wat wij willen doen

Energie en woningbouw

De verduurzaming van de woningvoorraad is de snelste en meest tastbare stap om energie te besparen, kosten te verlagen en CO₂-uitstoot terug te dringen. Wij willen inwoners ondersteunen bij isolatie, zonnepanelen, warmtepompen en collectieve oplossingen.

Concreet:

- Versnellen van isolatieprogramma's in samenwerking met woningcorporaties, verenigingen en particuliere woningeigenaren. Enerzijds door middel van prestatieafspraken en anderzijds door via sociale netwerken de mogelijkheden onder de aandacht te brengen.
- Inzet van energiecoaches om inwoners persoonlijk te adviseren over betaalbare maatregelen.
- Stimuleren van energiecoöperaties, buurtinitiatieven en collectieve inkoop om gezamenlijke energie op te wekken. Mogelijk middels de oprichting van een duurzaamheidsfonds.
- Verankeren van energieneutrale- en circulaire nieuwbouw in bouwplannen.
- Toegankelijk maken van subsidies om verduurzaming ook haalbaar te maken voor inwoners met lagere inkomens.
- Betrekken van inwoners Klimmen en Termaar bij de verplaatsing van het hoogspanningstraject Tennet door middel van participatie.

Duurzame mobiliteit

Duurzame mobiliteit vermindert CO₂-uitstoot, vergroot bereikbaarheid en versterkt de leefbaarheid in onze kernen. Het gaat niet alleen om infrastructuur, maar ook om gedragsverandering en slimme combinaties van vervoersvormen.

Concreet:

- Investeren in veilige en aantrekkelijke fietsroutes tussen kernen en richting Parkstad.
- Ondersteunen van deelmobiliteit (auto's, e-bikes) in samenwerking met buurgemeenten. Lobby voor beter openbaar vervoer, met aandacht voor de ontsluiting van kleine kernen. Veilige en toegankelijke overstappunten (mobiliteitshubs) creëren bij OV-haltes.
- Samenwerking met agrariërs om wandelpaden mogelijk te maken, zoals bijvoorbeeld langs de Waalheimerweg tussen Klimmen en Walem.

Natuur en landschap

Natuur en landschap zijn het fundament van een gezonde en leefbare gemeente. Ze zorgen voor verkoeling, wateropvang, biodiversiteit, recreatie en ontmoeting. D66 Voerendaal kiest voor behoud en versterking, samen met inwoners en ondernemers.

Concreet:

- Aanleg van klimaatbuffers en groenblauwe zones voor waterberging, verkoeling en droogtebestendigheid.
- Beschermen en versterken van de groene dooradering: heggen, houtwallen, bomenrijen, dorpsgroen en parken.

- Samenwerken met agrariërs aan duurzaam landgebruik, landschapsbeheer en natuur inclusieve landbouw.
- Stimuleren van bewonersinitiatieven voor groenbeheer en vergroening van straten en buurten (right to challenge).
- Vergroening van kernen met bomen, gevelgroen en kleinschalige projecten samen met bewoners.
- Behouden en verbeteren van wandel- en fietsroutes als verbindende schakels tussen natuur, landschap en kernen.

Circulaire economie en bewust gedrag

Duurzaamheid is ook een manier van denken en doen. Door afval te verminderen en materialen slim te gebruiken, kunnen inwoners, bedrijven en gemeente samen de voetafdruk verkleinen.

Concreet:

- Stimuleren van hergebruik en circulaire initiatieven binnen de gemeente in samenwerking met lokale ondernemers en andere sociale netwerken zoals verenigingen en stichtingen.
- Continueren en uitbreiden van laagdrempelige inzamelpunten voor herbruikbare materialen.
- Gemeente als voorbeeld: circulair inkopen, minder afval, meer hergebruik.

4.4. En... het kan wél!

Samen besparen én verdienen.. hoe dan?

Stel je voor: in elke kern een lokaal energieteam van betrokken inwoners, ondernemers en energiecoaches. Zij helpen buurtbewoners bij isolatie, zonnepanelen en collectieve inkoop. Samen stellen ze een energieplan per kern op: wat kunnen wij besparen, waar kunnen wij opwekken en hoe beschermen wij het landschap?

De gemeente ondersteunt deze teams met kennis, subsidie en verbinding met regionale programma's. De opbrengst van gezamenlijke projecten vloeit terug naar de gemeenschap via een op te richten lokaal duurzaamheidsfonds, bijvoorbeeld voor vergroening van de kern, energiebesparende maatregelen voor mensen met een smalle beurs of initiatieven voor gezamenlijke opwekking van energie. Hierin kan ook de samenwerking gezocht worden met de lokale energiecorporatie De Omslag.

Zo krijgt de energietransitie een gezicht in de kernen, wordt draagvlak vergroot en profiteert iedereen van lagere energierekeningen en een leefbare omgeving.

4.5. Wat inwoners hiervan merken

Inwoners merken dat verduurzamen haalbaar, begrijpelijk en betaalbaar wordt. Energiecoaches en lokale initiatieven helpen hen stap voor stap bij isolatie, energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Gezamenlijke projecten zorgen voor lagere kosten en meer opbrengsten voor de gemeenschap.

De leefomgeving wordt groener en beter bestand tegen hitte, droogte en wateroverlast. Meer bomen, groen en wateropvang maken kernen gezonder en prettiger om in te wonen. De opbrengsten van verduurzaming vloeien terug naar de kernen, zodat iedereen mee kan doen en profiteert van een toekomstbestendig Voerendaal.

Hoofdstuk 5

Ondernemerschap & lokale economie

Ondernemerschap & lokale economie

5.1. Waar wij voor staan

Een sterke lokale economie is de motor van een leefbare gemeente. Voor D66 Voerendaal betekent ondernemen meer dan winst maken: het gaat over werk, innovatie, betrokkenheid en toekomstperspectief.

Wij willen een economie die lokaal geworteld is, kansen biedt aan jong en oud en bijdraagt aan sterke kernen. Ondernemers, agrariërs en zelfstandigen zijn geen randverschijnsel, maar dragers van onze gemeenschap.

Wij staan voor een Voerendaal waarin ondernemerschap ruimte krijgt, waar vernieuwende ideeën worden aangemoedigd en waar economie en leefbaarheid elkaar versterken. Een economie die duurzaam is, inclusief en gericht op de lange termijn.

5.2. Wat wij zien

De lokale economie in Voerendaal wordt gedragen door mkb, detailhandel, agrariërs en recreatie. Toch zijn er zorgen: leegstand van winkelpanden in de kernen, teruglopende winkelbezoeken en concurrentie van webshops. Tegelijkertijd biedt de ligging in Parkstad Limburg kansen voor samenwerking en innovatie.

De transitie naar een duurzame economie stelt ondernemers voor uitdagingen: energiekosten stijgen en verduurzaming vraagt investeringen. Gemeente en ondernemers moeten samen optrekken om dit haalbaar te maken. Tegelijkertijd kunnen lokale ondernemers ook een voortrekkersrol spelen, bijvoorbeeld installatiebedrijven die bijdragen aan verduurzaming van woningen en bedrijven.

5.3. Wat wij willen doen

Ondersteunen van ondernemers

Lokale ondernemers verdienen een overheid die meedenkt en ondersteunt.

Concreet:

- Eén loket voor ondernemersvragen, laagdrempelig en toegankelijk.
- Ondersteunen bij verduurzaming van bedrijfsvoering en gebouwen door advies van de woonwijzerwinkel.
- Aanbod van bedrijven die verduurzaming aanbieden in de directe omgeving onder de aandacht brengen bij inwoners die willen verduurzamen.
- Actieve rol in regionale samenwerking (Parkstad Limburg) om economische kansen te benutten en leegstand van winkelpanden te verminderen.
- Faciliterende rol bij behoud van functies in dorpen van maatschappelijk belang, zoals bijvoorbeeld een essentiële supermarkt die dreigt te verdwijnen.

Toerisme en recreatie

Voerendaal ligt in een prachtig landschap dat kansen biedt voor recreatie en toerisme. Dit willen wij optimaal benutten.

Concreet:

- Investeren in de optimalisatie van fietsroutes, wandelroutes en dorpsparken.
- Samenwerking met Visit Zuid Limburg en Stadsregio Parkstad Limburg, onder andere via de Leisure Lane.
- Continueren van het samenwerkingsverband Land van Kalk, waarbij ondernemers en overheden gezamenlijk investeren in de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van het Land van Kalk.
- Promotie van Voerendaal als groene gemeente met cultuurhistorische waarde. Daarnaast als rustpunt in het heuvelland: ontsnappen aan massatoerisme en genieten van landschap.

Evenementen en reuring in de kernen

Evenementen zijn essentieel voor levendige dorpskernen en versterken de lokale economie.

Concreet:

- Eén loket voor vragen over evenementen en vergunningen, laagdrempelig en toegankelijk.
- Ondersteunen en faciliteren middels de kernbudgetten van kleinschalige culturele initiatieven en evenementen van buurtverenigingen.
- Vergunningsprocedures vereenvoudigen en regeldruk verminderen.
- Evenementen benutten om toerisme, lokale horeca en verenigingen te versterken.

5.4. En... het kan wél!

Kernen als broedplaats voor nieuwe bedrijvigheid.. hoe dan?

D66 Voerendaal wil kleine ondernemers, ambachtslieden en zzp'ers helpen door flexibele werkhubs en pop-up-locaties in leegstaande panden mogelijk te maken. Samen met Parkstad en het MKB worden Ondernemersdagen georganiseerd om initiatieven te verbinden aan scholieren, jongeren en andere ondernemers.

De gemeente treedt op als aanjager, niet als rem: snellere vergunningen, duidelijkere communicatie en één aanspreekpunt. Door deze aanpak versterken wij de lokale economie, creëren wij nieuwe banen en geven wij leegstaande panden een tweede leven.

5.5. Wat inwoners hiervan merken

Inwoners merken dat de lokale economie levendiger en sterker wordt. Kernen krijgen meer reuring door kleinschalige ondernemers, evenementen en het hergebruik van leegstaande panden. Ondernemers ervaren dat de gemeente meedenkt, ondersteunt en procedures eenvoudiger maakt.

Recreatie en toerisme versterken voorzieningen en werkgelegenheid, zonder het landschap aan te tasten. Jongeren zien meer kansen om lokaal te werken of te ondernemen. Zo draagt de lokale economie bij aan leefbare kernen en toekomstperspectief voor inwoners.

Hoofdstuk 6

Financiën & gemeentelijke organisatie

Financiën & gemeentelijke organisatie

6.1. Waar wij voor staan

Een sterke gemeente begint met een betrouwbare overheid. Voor D66 Voerendaal zijn gezonde financiën geen doel op zich, maar de voorwaarde om ambities waar te maken.

Wij staan voor een gemeente die zorgvuldig met gemeenschapsgeld omgaat, transparant is over keuzes en durft te investeren in wat echt telt: leefbaarheid, voorzieningen en vertrouwen. Inwoners moeten kunnen zien waar hun geld naartoe gaat en waarom.

Daarnaast willen wij een organisatie die dienstbaar, deskundig en wendbaar is. Een gemeente die meedenkt, voortdurend reflecteert op eigen handelen, die helder communiceert en die doet wat zij belooft. Want alleen met een sterke organisatie en gezonde financiën kunnen we bouwen aan de toekomst van Voerendaal.

6.2. Wat wij zien

Gemeenten staan landelijk onder druk door tekorten op het sociaal domein en onzekerheden in de Rijksbijdragen. Ook Voerendaal merkt dit. Tegelijkertijd vraagt de samenleving om investeringen: in wonen, duurzaamheid, onderwijs, zorg en voorzieningen.

De afgelopen jaren heeft Voerendaal telkens geld overgehouden ten opzichte van de begroting. Dit lijkt positief, maar in werkelijkheid ontbreekt het vaak aan uitvoeringskracht. Ambitieuze projecten worden niet of te laat gerealiseerd, waardoor middelen blijven liggen. Dit tast de geloofwaardigheid van de gemeente aan en kan gevolgen hebben voor toekomstige financiële ruimte.

De gemeentelijke organisatie is klein en kwetsbaar. Dat betekent dat samenwerking in de regio en met maatschappelijke partners cruciaal is.

6.3. Wat wij willen doen

Gezonde financiën

Een solide financiële huishouding is de basis.

Concreet:

- Jaarlijks sluitende begroting zonder kunstgrepen, waarin duidelijke prioriteiten worden gesteld: investeren waar het écht nodig is
- Transparante communicatie over gemeentefinanciën naar inwoners middels infographics.
- Realistisch ramen van projecten, inclusief indexeringen, om budgetoverschrijdingen te voorkomen.
- Bij financiële tegenvallers of overschrijdingen tijdig en helder communiceren richting gemeenteraad, met ruimte voor zelfreflectie.

Sterke gemeentelijke organisatie

Een kleine gemeentelijke organisatie vraagt om slim organiseren, investeren in mensen en samenwerken over grenzen heen. Door samen te werken met buurgemeenten en regionaal kennis te delen, vergroten we de slagkracht van Voerendaal en verbeteren we de dienstverlening aan inwoners.

Digitalisering helpt daarbij, mits verantwoord ingezet. D66 Voerendaal ziet Artificial Intelligence (AI) als een hulpmiddel om processen te ondersteunen en dienstverlening te verbeteren. Ambtenaren en raadsleden moeten weten hoe AI werkt, maar ook waar de grenzen liggen. Zorgvuldigheid, transparantie en bescherming van persoonsgegevens staan altijd voorop.

Concreet:

- Investeren in toegankelijke digitale dienstverlening, met ondersteuning voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- Scholing van ambtenaren en raadsleden in het verantwoord gebruik van Artificial Intelligence (AI), met aandacht voor ethiek, privacy en dataveiligheid.
- Zorgvuldig omgaan met data: persoonsgegevens worden alleen gebruikt waar dit aantoonbaar nuttig en veilig is.
- Aandacht voor behoud en borging van kennis binnen de organisatie, zodat expertise niet verdwijnt met tijdelijke inhuur.
- Analyseren van oorzaken van personeelsverloop en investeren in een stabiele basisformatie.
- Actieve samenwerking met buurgemeenten bij opgaven die de gemeentegrens overstijgen en waar schaalvoordeel mogelijk is, zoals wonen, sociale domein, mobiliteit en duurzaamheid.
- Streven naar maximaal drie wethouders om bestuurlijke continuïteit te versterken
- Goede en professionele ondersteuning van raadsleden en commissieleden. Waarbij de informatiepositie van de raad verbeterd wordt, zonder meer informatie naar de raad te sturen.

Transparantie en vertrouwen

Inwoners willen weten waar hun geld naartoe gaat. Transparantie gaat verder dan geld alleen: integer bestuur, betrouwbare communicatie en duidelijke participatieprocessen zijn essentieel voor vertrouwen.

Concreet:

- Jaarlijkse financiële publieksrapportage in begrijpelijke taal.
- Inwoners via participatie betrekken bij het prioriteren.
- Heldere afspraken over communicatie richting gemeenteraad en inwoners over de stand van zaken, bijvoorbeeld periodieke projectupdates en betere informatievoorziening over participatietrajecten.

6.4. En... het kan wél!

Een moderne transparante gemeente.. hoe dan?

Voerendaal kan als kleine gemeente groot zijn in duidelijkheid. D66 Voerendaal wil dat de begroting voortaan in 'mentsentaal' beschikbaar is, digitaal en per thema toegelicht: wat kost het, wat levert het op, wat merken inwoners?

Ook komt er een Jaarlijkse Gemeentelijke Update: een online en papieren magazine waarin inwoners zien welke doelen gehaald zijn en waar middelen aan besteed zijn. Door daarnaast ook minder succesvolle trajecten transparant te bespreken, groeit de geloofwaardigheid van de gemeente. Dit kan eventueel per kern verbijzonderd worden.

Zo stimuleert D66 Voerendaal een cultuur van samenwerking, korte lijnen en open data. Hierdoor groeit het vertrouwen, wordt de afstand tussen inwoners en bestuur kleiner en wordt de gemeentelijke dienstverlening naar een hoger niveau gebracht.

6.5. Wat inwoners hiervan merken

Inwoners merken dat de gemeente duidelijker en transparanter is over financiële keuzes. Zij kunnen beter volgen waar geld aan wordt besteed en wat dat oplevert voor hun kern. Investerings sluiten zichtbaar aan bij leefbaarheid, voorzieningen en maatschappelijke prioriteiten.

De gemeentelijke organisatie werkt toegankelijker en betrouwbaarder. Dienstverlening wordt eenvoudiger, digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is. Door realistische plannen en betere uitvoering doet de gemeente wat zij belooft. Dat vergroot het vertrouwen en zorgt voor een stabiele basis voor de toekomst van Voerendaal.

Verantwoording

Dit verkiezingsprogramma is tot stand gekomen dankzij de inzet van de verkiezingsprogrammacommissie van D66 Voerendaal, bestaande uit Huup Hollands, Jordi Jaeqx, Rob Winthagen en Ruud Keijbets. Samen met de overige fractieleden van D66 Voerendaal is het programma zorgvuldig en kritisch doorgenomen. Hun betrokkenheid en inhoudelijke feedback zijn meegenomen in de verdere uitwerking.

Bij het opstellen van dit programma is gebruikgemaakt van landelijke handreikingen van D66, die met oog voor de lokale situatie en de specifieke uitdagingen van Voerendaal zijn vertaald naar concrete en herkenbare keuzes. Het proces kenmerkte zich door openheid, samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid, iets waar we met vertrouwen en waardering op terugkijken.

Het verkiezingsprogramma is ter vaststelling voorgelegd aan de algemene ledenvergadering van D66 Voerendaal, waar het unaniem is goedgekeurd.

